

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2To/2/2013
Identifikačné číslo spisu:	9512100121
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:9512100121.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. Ing. Antona Jakubíka v trestnej veci proti obžalovanému Ing. J. Q. pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na verejnom zasadnutí 30. apríla 2013 v Bratislave, o odvolaní obžalovaného Ing. J. Q. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 28. novembra 2012, sp. zn. PK - 2 T 28/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného Ing. J. Q. sa z a m i e t a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom špecializovaný trestný súd uznal obžalovaného Ing. J. Q. za vinného, že

dňa 30. apríla 2012 v čase okolo 10.30 h v Levoči na štátnej ceste č. 1/18 -Probstnerovej ceste, v súvislosti s dokumentovaním priestupku na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. j/ zákona č. 372/1990 Z. z. o priestupkoch a podľa § 20 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, ktorého sa podľa hliadkujúcich policajtov Obvodného oddelenia Policajného zboru Levoča por. C. B., ppor. S. B. a nstržm. Bc. J. R. dopustil tým, že nezastavil na príkaznej dopravnej značke „Stoj, daj prednosť v jazde!“, po uložení blokovej pokuty vo výške 60 €, žiadal členku hliadky nstržm. Bc. J. R., ktorá riešila tento priestupok, aby mu uložila polovičnú pokutu bez vydania pokutových blokov,

čím spáchal trestný čin podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák.

Za to obžalovanému uložil podľa § 56 ods. 2 Tr. zák. s poukazom na § 56 ods. 1, § 333 ods. 2, § 10 ods. 1 písm. b/ Tr. zák., s prihliadnutím na § 57 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j/ Tr. zák., peňažný trest vo výmere 400,- Eur.

Zároveň pre prípad zmarenia výkonu peňažného trestu ustanovil náhradný trest odňatia slobody na tri mesiace.

Proti rozsudku (všetkým jeho výrokom) podal odvolanie obžalovaný ústne do zápisnice po jeho

vyhlásení, kedy ho aj prostredníctvom obhajcu odôvodnil. Následne odvolanie odôvodnil dvoma písomnými podaniami svojich obhajkýň.

Obsahovo v odvolaní namieta, že nebolo dokázané, že okrem vyjednávania s konajúcou policajtkou adresoval tejto osobe aj ponuku, aby mu uložila pokutu v polovičnej než pôvodne mu oznámenej sume, a to bez vydania pokutových blokov.

V nadväznosti na to odvolateľ uvádza, že podľa popisu skutku vo výroku napadnutého rozsudku nechápe, v čom mala ponuka úplatku spočívať.

Druhou zásadnou odvolacou námietkou je, že ak ku ponuke uvedenej v skutkovej vete výroku rozsudku došlo, obžalovaný ju nemyslel ako ponuku úplatku, pretože išlo o výrok smerujúci k odmietnutiu prevziať pokutové bloky po riadnom uložení a zaplatení zníženej pokuty. Súd nemôže sledovať jeho myšlienkové pochody a teda dospieť k inému záveru.

V procesnej oblasti obžalovaný namieta, že riaditeľ Obvodného oddelenia Policajného zboru Levoča JUDr. B. nebol oprávnený vyhotoviť zápis zo stretnutia s Ing. Q., respektíve mal menovaného oboznámiť s jeho obsahom. Ako verejný činiteľ teda prekročil svoju právomoc, v dôsledku čoho predmetný záznam nie je ako dôkaz použiteľný v trestnom konaní. Obžalovaný tiež tvrdí, že úradný záznam členov hliadky Obvodného oddelenia Policajného zboru Levoča je zároveň trestným oznámením, až na podklade ktorého sa začalo trestné stíhanie, čo vylučuje použitie tohto záznamu v trestnom konaní ako dôkazu.

Na základe uvedeného obžalovaný žiada, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a spod obžaloby ho oslobodil podľa § 285 písm. b/ Trestného poriadku, pretože skutok nie je trestným činom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako odvolací súd (§ 315 veta druhá Trestného poriadku), keďže nezistil dôvod na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Trestného poriadku, preskúmal podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku (teda všetkých jeho výrokov), ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Na základe odvolacieho prieskumu najvyšší súd zistil, že odvolanie obžalovaného Ing. Q. nie je dôvodné.

Špecializovaný trestný súd rozhodol vecne správne a v súlade so zákonom. To sa týka ako zistenia skutkového stavu, tak aj právnej kvalifikácie a uloženého trestu. Rovnako správne postupoval v konaní, ktoré odvolaním napadnutému rozsudku predchádzalo. Svoje rozhodnutie i náležite odôvodnil a toto odôvodnenie odvolací súd dopĺňa v potrebnom rozsahu len v reakcii na odvolacie námietky obžalovaného.

Obžalovaný uplatnil dve zásadné odvolacie námietky, z ktorých druhá v poradí je uplatnená subsidiárne, teda je aktuálna pre prípad neuznania odvolacím súdom prvej z dotknutých námietok.

Prvá zásadná námietka spočíva v tvrdení, že obžalovaný síce vyjednával s konajúcou policajtkou o výške pokuty, avšak nenavrhol uloženie tejto pokuty (v zníženej sume) bez vydania pokutových blokov, respektíve taký návrh nebol dokázaný.

Táto námietka bola uplatnená z hľadiska obsahu odôvodnenia (jednotlivých odôvodnení) odvolania rozporuplne, keď už v odôvodnení odvolania obhajcom, nadiktovanom do zápisnice po vyhlásení rozsudku je uvedené, že obžalovaný svojim prehlásením v dotknutom rozhovore mienil okrem zníženia pokuty dosiahnuť, aby policajti nemuseli vypisovať alebo odovzdávať pokutové bloky.

Predmetná námietka je nedôvodná.

Výjadrenie obžalovaného, zodpovedajúce zneniu skutkovej vety výroku o vine napadnutého rozsudku, je spoľahlivo dokázané výpoveďou svedkov R., B. a B.

Vo všetkých troch prípadoch ide o priame svedectvo, nie je teda správne hodnotenie výpovedí svedkov B. a B. odvolateľom ako nepriamych svedeckých výpovedí. To platí aj napriek tomu, že výzva na zníženie pokuty „bez bločkov“ bola adresovaná svedkyňi R.. Obaja skôr menovaní policajti totiž slovný prejav obžalovaného osobne počuli (nebola im táto okolnosť oznámená inou osobou).

Záver o dokázaní príslušnej okolnosti je nepochybný napriek tomu, že svedkyňa R. túto okolnosť neuvedla pri svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní, keď popisovala priebeh predmetnej udalosti, ale potvrdila v tomto bode pravdivosť svojej (pre dotknutý rozpor čítanej) výpovede z prípravného konania, a to s odôvodnením kratšieho časového odstupu naposledy uvedenej výpovede od predmetného skutku oproti výpovedi na hlavnom pojednávaní.

Odvolací súd obsah dokazovania v tomto smere hodnotí tak, že aj na mieste činu reagoval na slovný prejav obžalovaného policajta B. a táto jeho reakcia („vážite slová“) priamo podmienila následné oznámenie spáchania trestného činu orgánom činným v trestnom konaní. Nie je zrejmé, či by v prípade ponechania iniciatívy v tomto smere len na policajtku R. bolo k takému oznámeniu došlo, alebo by bola ponechaná bez odozvy.

V nadväznosti na to odvolací súd pripúšťa, že konanie členov hliadky bolo motivované aj obavou z možného preverovania ich reakcie na korupčnú ponuku prostredníctvom osoby vystupujúcej v inscenovanej úlohe priestupcu. Odvolací súd však nepripúšťa, že si konajúci policajti túto ponuku vymysleli a tým umelo vyvolali obvinenie priestupkovo postihovanej osoby z trestného činu. Ak vec konzultovali s nadriadeným a podľa dispozícií protikorupčného útvaru nepostupovali zadržaním páchatel'a, nič to na veci nemení, nakoľko také zadržanie nebolo vzhľadom k absencii väzobných dôvodov potrebné.

Ostatné dôkazy uvedené v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa sú nepriame, avšak dopĺňajú dôkazný reťazec tak, že vylučujú primerané pochybnosti o súdom zistenom skutku.

Druhá zásadná odvolacia námietka vyznieva v tom zmysle, že žiadosť obžalovaného o uloženie nižšej pokuty bez vydania pokutových blokov ním nebola (nemusela byť) mienená ako ponuka úplatku, ale bola výrazom jeho neochoty, respektíve odmietnutia prevziať pokutové bloky po riadnom zaplatení zníženej pokuty, a preto nebolo v prípade akceptácie jeho návrhu potrebné bloky ani vypisovať.

Táto námietka je taktiež nedôvodná a pri voľnom hodnotení dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku sa javí ako vecne nelogická.

Je zrejmé, že ak by bolo došlo k zníženiu pokuty podľa požiadavky obžalovaného (v tomto bode nespornej), pričom by išlo o zákonný úradný postup, nemalo z hľadiska menovaného žiaden význam, či pokutové bloky prevezme, poprípade či ich zahodí. Vo vzťahu ku konajúcemu policajtovi by naopak nastala problematická situácia, v ktorej by fakticky inkasovanú pokutu nemal dokladovo vykrytú.

Bolo nepochybným obsahovým významom návrhu obžalovaného, aby mohol zaplatiť menej (polovicu sumy uloženej sankcie), navyše bez úradného zaevidovania priestupku, a v tom by spočívala jeho výhoda. Konajúca policajтка mala byť k poskytnutiu takej výhody obžalovanému motivovaná tým, že ak priestupok nezaeviduje a nevystaví pokutové bloky, fakticky zaplatená suma (30 eur) bude jej nelegálne získaným (a úradne neodvedeným) majetkovým prospechom, teda úplatkom. Z dohľadu legálnej definície uvedenej v § 131 ods. 3 Trestného zákona ide o majetkové plnenie, na ktoré nie právny nárok.

Také plnenie malo byť protihodnotou za nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z právomoci verejného činiteľa (policajta konajúceho o priestupku), neplniaceho túto povinnosť v úmysle zadovážiť inému

(osobe obžalovaného ako priestupcu) neoprávnený prospech (nepostihnutie za priestupok, a to za úplatku voči policajťovi, nižšiu než by bola uložená sankcia). Išlo by teda o prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa konajúcim policajtom podľa § 326 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona, ak by policajtom bola ponuka obžalovaného akceptovaná.

Keďže však dotknutý trestný čin je, ako už bolo uvedené, prečinom (trestná sadzba 2 až 5 rokov trestu odňatia slobody v nadväznosti na § 10 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona), konanie obžalovaného nie je posudzované aj ako príprava na dotknutý trestný čin, spočívajúca v nedokonalom návode konajúceho policajta naň (išlo by o jednočinný súbeh trestných činov). Podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona je totiž trestným činom len príprava na zločin (§ 11 Trestného zákona).

Pokiaľ odvolateľ namieta, že nie je z rozsudku zrejmé, v čom mal úplatok spočívať a komu mal byť poskytnutý, je táto okolnosť popísaná vyššie, pričom z hľadiska identifikácie podplácaného verejného činiteľa nie je podstatné, či by sa policajtkou R. delila s ďalšími členmi hliadky.

Samozrejme, v skutkovej vete výroku o vine napadnutého rozsudku je skutok popísaný tak, ako sa odohral, vrátane obsahu slovného návrhu obžalovaného, ktorým nebol úplatok ponúknutý v terminológii Trestného zákona, ale hovorovou rečou. Interpretácia dotknutého výroku je potom vecou hodnotenia dôkazov a takto súd dospel aj ku zisteniu subjektívnej stránky trestného činu a jej konkrétneho (tu korupčného) smerovania. Možno teda popísaným spôsobom ku predmetnému zisteniu, ak je nepochybné, dospieť, aj keď súd nemôže opticky nahliadnuť do duševných prechodov obžalovaného, ako to menovaný v odvolaní taktiež namieta.

Neobstoí ani spochybňovanie úmyslu obžalovaného ponúknuť úplatok tvrdenou okolnosťou, že priestupok bol už zaevidovaný. Je totiž zrejmé, že menovaný v dotknutej situácii ponechával na osobe konajúcej policajtky, ako celú vec dokladovo vysporiada, ak jeho ponuku prijme. Okrem toho pokutové bloky boli vypísané až pri zaplatení nezniženej pokuty, pričom alternatívnou bolo spísanie správy o objasňovaní priestupku (ak by obžalovaný prehlásil, že si jeho spáchania nie je vedomý), alebo zadržanie vodičského preukazu a vydanie obžalovanému poštovej poukážky (ak by si priestupku bol vedomý, ale nemal by potrebnú hotovosť).

Je ešte potrebné dodať, že je naplnená aj podmienka vyššej než nepatrnej závažnosti súdom prvého stupňa kvalifikovaného prečinu podplácania, spáchaného voči verejnému činiteľovi, ustanovená v § 10 ods. 2 Trestného zákona (materiálny korektív). Ponuka úplatku v situácii udeľovania pokuty dopravnou políciou za spáchanie dopravného priestupku nie je zanedbateľnou protiprávnosťou a odsúdenie páchatela pôsobí aj v smere generálnej prevencie.

K ďalším odvolacím námietkami, orientovaným do procesnej oblasti:

Vypracovanie zápisu riaditeľom Obvodného oddelenia Policajného zboru Levoča JUDr. B. zo stretnutia s obžalovaným bolo súčasťou plnenia oznamovacej povinnosti vyplývajúcej pre štátne orgány z § 3 ods. 2 Trestného poriadku, ale pre každú fyzickú osobu aj z § 340 Trestného zákona (trestný čin neoznámenia trestného činu vo vzťahu k trestnému činu podplácania). Menovaný teda neprekročil právny rámec svojej činnosti, aj keď pri vyhotovení záznamu nevykonával právomoc verejného činiteľa (rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických alebo právnických osôb).

Trestné oznámenie spadá procesne do kategórie „všetkého“ v zmysle § 119 ods. 2 Trestného poriadku (za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona). Trestné oznámenie teda môže byť na hlavnom pojednávaní čítané ako listinný dôkaz podľa § 269 Trestného poriadku. To platí bez ohľadu na okolnosť, že oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu je podnetom na začatie trestného stíhania.

Čo sa týka výroku o uloženom treste, je v súlade so zákonom a vecne správny a v tomto smere najvyšší

súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

Na základe uvedeného najvyšší súd zamietol odvolanie obžalovaného Ing. J. Q. ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku.

Poučenie:

Proti tomu uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.